ZAHARCHUK Oleh¹

Napoleon Bonaparte and Ukrainian society:historical documents in the interpretation of researchers

The role of document in the reconstruction of events during the period of the Napoleonic wars in the southwestern border of the Russian Empire is shown in the article. The works of Soviet and modern national researchers devoted to this problem are analyzed. It is indicated that tendentious selection and improper study of documents results in distorted representation of historical facts.

Keywords: document, Ukraine, Russian Empire, Napoléon Bonaparte, southwest provinces, Habsburg Empire, Little Russian nobility

Speaking about Napoleon Bonaparte and Ukrainian society would be better from the begining to show the Napoleon's attitude towards the south-western regions of the Russian Empire. Soviet researchers claimed that in the "aggressive intentions" of the Emperor of the French in respect of Ukraine held a prominent place as a future colony of France or a new territorial entity². This opinion is

¹ZAHARCHUK Oleh, PhD (History), Assoc. Prof. NATIONAL AVIATION UNIVERSITY (NAU; Kyiv, UKRAINE) HUMANITIES INSTITUTEDEPARTMENT OF HISTORY AND RECORDS MANAGEMENT E-mail: korsika1769@gmail.com

 $^{^{2}}$ Пичета В.И. Великий полководец // Знамя. – Москва, 1942. – №1/2. – С.355–356; Тифлисова А. Политические планы Наполеона относительно России: краткое изложение доклада В.И. Пичеты // Исторический журнал. -1942. - №10. - С.139; Гербильський Г.Ю. Українські козачі полки і українське ополчення у Вітчизняній війні 1812 р. – Москва, 1943. – С.2; Котов В.Н.Украина в завоевательных планах Наполеона I: Дисс. ... канд. ист. наук. – К., 1945. – С.76–87; Сміян П.М. Україна у Вітчизняній війні 1812 р.: Дис. ... канд. іст. наук. – К., 1945. – С.79–91; Гербильський Г.Ю. Створення козачих полків і ополчення на Україні у 1812 р. // Наукові записки Львівського державного університету імені І. Франка. – Т.XVII: Серія історична. – Вип.4. – Л., 1949. – С.41; Ястребов Ф.А. Отечественная война 1812 г.: Борьба украинского народа против французских захватчиков // История Украины: Краткий курс. - К., 1948. - С.224; Ястребов Ф.А. Отечественная война 1812 г. Борьба украинского народа против французских захватчиков // История Украины. – Ч.1. – К., 1949. – С.261; Стрельский В.И.Участие украинского народа в Отечественной войне 1812 года // Історичний збірник Київського державного університету імені Т.Г.Шевченка. – К., 1952. - №3. - С.128-129; Ястребов Ф.А. Вітчизняна війна 1812 р. проти французьких загарбників // Історія Української РСР. – Т.1. – К., 1953. – С.401; Ивашин А.В. Боевое содружество русского и украинского народов в Отечественной войне 1812 года // Вопросы истории. - 1954. - №4. - С.104; Ястребов Ф.О. Вітчизняна війна 1812 р. проти французьких загарбників // Історія Української РСР. – Т.1. – К., 1955. – С.436; Некрасов П.А.Участь українського народу проти наполеонівської навали в 1812 році // Праці Одеського державного університету імені І.І. Мечникова. – Т.146. – Вип.5. – 1956. – С.122; Стрельській В.І. **українського** Вітчизняній війні 1812 народу року. Ястребов Ф.А.Отечественная война 1812 года против французских захватчиков // История Украинской ССР. - Т.1. - К., 1956.- С.446; Бущик А.К. Вітчизняна війна 1812 р. // Українська радянська енциклопедія. – Т.2. – К., 1960. – С.505; Кудрицький А.В.Наполеон І // Українська радянська енциклопедія. - Т.9. - К., 1961. - С.501; Михайлов О.О. Безсмертна епопея героїчної боротьби (До 150-річчя Бородинської битви) // Комуніст України. – К., 1962. – №8. – С.42; Гербильський Г.Ю. Участь українського народу у Вітчизняній війні 1812 р. // Український історичний журнал. – 1962. – №5. – С.24–25; Бескровный Л.Г.Отечественная война 1812 года. – Т.72. – Москва, 1962. – С.122, 159; Касименко О.К. Вітчизняна війна 1812 року – яскравий вияв народного патріотизму. – К., 1962. – С.4–5; Абаліхін Б.С. Український народ у Вітчизняній війні 1812 р. – К., 1962. – С.7–10; Абалихин Б.С. Украинское ополчение // Исторические записки. – Москва, 1962. – С.90; Абалихин Б.С. Боевоесодружество украинского и русского

shared by some foreign³, emigration⁴ and modern Russian⁵ and Ukrainian historians⁶. What was the primary source? A detailed study of the origins of these

народов в Отечественной войне 1812 г.: Дисс. ... канд. ист. наук. − К., 1964. − С.58–68; Котов В.Н. Завойовницькі плани Наполеона І щодо України та їх крах // Вісник Київського університету. Серія «Історія і право». − К., 1965. − №7. − С.76–77; Ястребов Ф.О. Участь українського народу у Вітчизняній війні 1812 р. // Історія Української РСР. − Т.1. − К., 1967. − С.368; Гуржій І.О. Вітчизняна війна 1812 року // Історія Української РСР (Науково-популярний нарис). − К., 1967. − С.110; Історія міст і сіл Української РСР: Київ. − К., 1968. − С.104; Джеджула К.О. Наполеон // Радянська енциклопедія історії України. − Т.3. − К., 1971. − С.197; Буцик А.К.Вітчизняна війна 1812 // Українська радянська енциклопедія. − Вид. 2-ге. − Т.2. − К., 1978. − С.329; Рибалка І.К.Історія Української РСР: дорадянський період. − К., 1978. − С.255; Абаліхін Б.С. Участь українського народу у розгромі наполеонівських військ // Історія Української РСР. − Т.3. − К., 1978. − С.38; Рибалка І.К.Історія Української РСР: дореволюційний період. − К., 1978. − С.255; Абалихин Б.С. Борьба с наполеоновской армией на юго-западе России в период Отечественной войны 1812 г. − Волгоград, 2012. − С.76–79; Кудрицький А.В.Наполеон І // Українська радянська енциклопедія. − Вид. 2-ге. − Т.2. − К., 1982. − С.146; Абалихин Б.С. Участие украинского народа в борьбе с наполеоновским нашествием // История Украинской ССР. − Т.4. − К., 1983. − С.46.

³ Ададуров В.В.Документ і його прочитання дослідником: історія «Наполеоніди» // Вісник Львівського університету. Серія історична. — Вип.39–40. — Л., 2005.— С.592; Ададуров В.В. Наполеоніда» на Сході Європи: уявлення, проекти та діяльність уряду Франції щодо південно-західних окраїн Російської імперії на початку XIX ст.: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук. — Л., 2008. — С.7.

⁴Верига В.В. Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XX ст). – К., 1996. – С.60–61; Жуковський А.Україна і Франція. Історичний нарис: нариси багатовікової історії відно-син / А.Жуковський, А.Зленко, В.Манжола та ін. – Л., 2001. – С.20; Косик В.Франція та Україна: Становлення української дипломатії (березень 1917 – лютий 1918). – Л., 2004. – С.12.

⁵Абалихин Б.С. Отечественная война 1812 г. и украинское казачество // Українське коза-цтво: витоки, еволюція, спадщина. — Вип.2. — К., 1993.— С.53—54; Близняков Р.А. Южноукраинские земли и элита Новороссии в войне 1812 года // Французский ежегодник 2013: «Русская кампания Наполеона: события, образы, память» / Под ред. А.В.Чудинова. — Москва, 2013. — С.94.

⁶ Рибалка І.К. Історія України. Дорадянський період. – К., 1991. – С.265; Рибалка І.К. Історія України. – Ч. 2. Від початку XIX ст. до лютого 1917 р. – X., 1997. – С.9; Борисенко В.Й.Курс української історії: 3 найдавніших часів до XX ст. - К., 1998. - С.387; Турченко Ф., Мороко В. Історія України: кінець XVIII початок ХХ. - К., 2000. - С.20; Семененко В.І., Радченко Л.О.Історія України з прадавніх часів до сьогодення. – Х., 2000. – С.235; Гордієнко В. Наполеон І Бонапарт // Довідник з історії України. – Л., 2001. – С.495; Мицик Ю.А.Історія України: Посіб. для вступників для вищих навчальних закладів. - К., 2001. -С.16; Реєнт О.П. Дипломатичні аспекти «східного питання» // Нариси з історії дипломатії України. – К., 2001. - С.279-280, 283-284; Реєнт О.П. Україна в імперську добу. - К., 2003. - С.62-64, 67-68; Литвин В.М., Мордвінцев В.М., Слюсаренко А.Г. Історія України. – К., 2002. – С.298–300, 76–77, 82; Іваненко О.А. Українське козацтво у працях французьких авторів на межі XVIII – XIX ст. // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки та знахідки. – Вип.11. – К., 2002. – С.254–262; Іваненко О.А. Політичні та економічні передумови співробітництва Франції та України в культурній сфері // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. - Вип.4. - К., 2003. - С.88; Філінюк А.Г. Зовнішня політика Росії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст. // Наукові праці Кам'янець-Подільського держав-ного університету: Історичні науки. - Т.13. - Кам'янець-Подільський, 2004. - С.68-69; Шах Т. Україна в планах Наполеона // Мандрівець (Тернопіль). – 2006. – №5. – С.71–72; Черкашина Н.К. Історія України: від давніх часів до сьогодення. – К., 2005. – С.103; Філінюк А.Г., Ігнатьєва Т.В. Торговельноекономічні зв'язки Правобережної України в умовах інкорпорації та геополітики Російської імперії (кінець XVIII – 50-ті pp. XIX ст.). – Кам'янець-Подільський, 2006. – С.92–93; Каденюк О.С. Історія України. – К., 2007. - С.114-115; Бажан О.Г., Білоусько О.А., Власов В.С., Мицик Ю.А. Історія України: Навчальний посібник, - К., 2006. - С.243-244; Михальчук П.А., Куций І.П. Нова історія України. - Ч.2. - Тернопіль, 2007. - С.240; Горак В.С. Наполеоніда: Плани наполеонівської Франції щодо України та їхній крах // День. - 2010. - №90/91. - С.8; Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України: Навч. посіб. - К., 2010. – С.212; Філінюк А.Г. Правобережна Україна наприкінці XVIII – на початку XIX ст.: тенденції розвитку і соціаль-ні трансформації. - Кам'янець-Подільський, 2010. - С.334; Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко І.І.Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. – Х., 2010. –

generalizations would not be possible without detailed analysis. It should be noted that a significant impact on the study of the problem had S.Podolyanyn's article "Napoleon and Ukraine" published in 1912 in the Ukrainian newspaper "Rada"⁷.

Until recently, the modern domestic researchers avtortion of the studio wrongly attributed Ukrainian public figure, amateur historians, advocates of statist concept I.Borschaku (real first and last name - Barshak Ilya L., 1892-1959)⁸. The author of this article has found that the work actually belongs to the famous Ukrainian public and political figure, writer V.Stepankivskyy.

This is further confirmation in some other sources⁹. In 1904 a member of the Central Committee of the MSA (after its reorganization in 1905 to USDRP), V.Stepankivskyy from 1907 was in exile in Switzerland, France and the UK. Starting from 1911, and especially during the First World War, he began to promote actively the idea of independent of Ukraine, focusing first on Austria-Hungary and Germany¹⁰, and later the United Kingdom¹¹. In 1915-1920

С.236; Кульчицький С.В., Мицик Ю.А., Власов В.С. Історія України: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів. — К., 2010. — С.211—212; Варварцев М.М. Наполеон І Бонапарт // Енциклопедія історії України. — Т.7. — К., 2010. — С.169. Варварцев М.М. «Наполеоніда» // Енциклопедія історії України. — Т.7. — К., 2010.— С.170; Варварцев М.М. «Наполеоніда» // Україна в міжнародних відносинах. Енциклопедичний словник-довідник. — Вип.3. — К., 2012.— С.241; Донік О.М. Україна у складі двох імперій (остання чверть XVIII — перша половина XIX ст.). — К., 2011. — С.110; Донік О.М. Участь українського народу у Вітчизняній війні 1812 року // Україна: хронологія розвитку. — Т.5. — К., 2011.— С.52; Мельников Є.О. Ілько Борщак як земляк, подвижник долі, про-вісник української духовності. — Миколаїв, 2012. — С.8, 96—97; Гуржій О.І. Славетні битви на те-ренах України. — К., 2012. — С.153—154; Бондаренко К. История и профиль. — К., 2012. — С.246—247; Кудряченко А.И. Украина в планах Наполеона в войне 1812 года // Вітчизняна війна 1812 року в контексті поступу всесвітньої історії: Зб. наук. праць. — К., 2013. — С.13—21; Лапатиёва Н.В. Роль Украинского ополчения в Отечественной войне 1812 г // Там само. — С.102; Чорногор Я.О.Місце і роль українських козаків у війні1812 р. // Там само. — С.197; Латыш Ю.В.Украинские земли в составе Российской империи в конце XVIII — первой половине XIX вв. // История Украинские Учебник / Под ред. Г.Д.Казьмирчука. — К., 2013. — С.273—274.

⁷Подолянин С. Наполеон і Україна // Рада. — 1912. — Ч.141. — С.2—3.

⁸ Ададуров В.В. Юго-западные окраины Российской империи в иерархии приоритетов восточноевропейской политики Наполеона (Историографический аспект) // Эпоха 1812 года. Исследования. Источники. Историография: Сб. материалов. – Вып.183. – Москва, 2010. – С.371; Ададуров В.В. .Борщак Илько // Заграничные походы русской армии 1813–1815 годы: Энциклопедия: В 2 т. / Отв. ред. В.М.Безотосный, А.А.Смирнов. – Т.1. – Москва, 2011. – С.226; Захарчук О.М. Сучасна українська історіографія про ставлення Наполеона І до південно-західних окраїн Російської імперії // Український історичний журнал. – 2014. – №1. – С.170; Захарчук О.М. Вплив аматорських досліджень Ілька Борщака на праці наполеонознавців // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Вип.XVII/XVIII. – Дрогобич, 2014. – С.384.

⁹Дей О.І.Словник українських псевдонімів та криптонімів (XVI–XX ст.). – К., 1969. – С.309.

¹⁰Hoffman J. H. Stepankovsky V.Ukrainian Nationalist and German Agent // The Slavonic and East European Review, 1972. – №121. – P.595–597.

V.Stepankivskyy founded in Lausanne the Ukrainian Press Bureau and published a weekly newspaper «Ukraine» («L'Ukraine»). In 1916-1917 in Bern he with Dontsov - "International correspondence Russian nations" («Korrespondenz der Nationalitäten Russlands»)¹².

Trying to update the Ukraine's role in the international politics of the major powers, V.Stepankivskyy made a sensational statement not confirmed that Napoleon during his staying in Moscow in 1812 was interested in Ukraine and asked Lezyur to write its history¹³. In 1913 in the Austrian magazine "Ukrainian Review" V.Stepankivskyy reissued with minor changes his work (a little-known modern researchers)¹⁴. In the new work he added some details to the previous subjective concept. For instance, V.Stepankivskyy argued that Napoleon understood the important role of Ukraine in the political history of Europe¹⁵.

However, the author believed that one of the reasons for defeat of the French commander in 1812 was his refuse to seize Kiev for the first, and only then in more favorable climates to organize the attack against Moscow¹⁶. V.Stepankivskyy argued that returning Paris, the French emperor began to develop a plan for a new campaign against Russia, prominent in which was given to Ukraine. This confirms the fact that he ordered Lezyur to prepare a detailed report about Ukraine and its population¹⁷.

However, V.Stepankivskyy said that for various reasons Napoleon's plans were not realized. He also argued that the mastery Ukraine would cause a fatal

¹¹Ibid. – P.600–601.

¹²Адамович С. Надніпрянська політична еміграція в суспільно-політичному жит-ті західноукраїнських земель (1914—1918 рр.). — Івано-Франківськ, 2003. — С.20—21, 26—27, 43—45, 50—53, 72—73, 90; Гирич І. Українські есдеки: між національним і класовим вибором // Український археографічний щорічник. — Т.15. — К., 2011. — С.548—549; Енциклопедія українознавства: Словникова частина. — Т.8. — Л., 2000. — С.3047; Дорошенко Д. Мої спомини про давнє минуле (1901—1914). — К., 2007. — С.226; Чикаленко €., Винниченко В.Листування. 1902—1929. — К., 2010. — С.427; Чикаленко €. Щоденник (1919—1920). — К., 2011. — С.668; Чикаленко €., Нікольський А.Листування. — К., 2011. — С.392; Єфремов С. Щоденник. Про минулі (спогади). — К., 2011. — С.582.

¹³ Подолянин С. Наполеон і Україна. – С.2–3.

¹⁴ Podoljanyn S. Napoléon und die Ukraine // Ukrainische Rundschau. – 1912. – №6/7. – S.114–118.

¹⁵ Padoljoyn S. Napoléon et L'Ukraine // L'Ukraine. – 1915. – №5. – P.2.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Ibid.

blow to Russia. There was even "Aeneid" – the famous classic of Ukrainian literature by Kotlyarevskyy in the library of the French Emperor.

In summary, V.Stepankivskyy assured that Napoleon was always interested in Ukraine and wanted to separate it from Russia¹⁸. But no documentary evidence was found. Nevertheless, V.Stepankivskyy's arguments had some influence on the views of researchers, who handled this problem. I.Borschak significantly developed his ideas about Napoleon's plans towards the south-western regions of Russian Imperia. Important place in his interests took the theme of "Ukraine in the politics of the major powers," including France. For instance, being in exile in France from 1919 and working in the local archive of the Ministry of Foreign Affairs, I.Borschak had found the documentary evidence of the interest of diplomats and military elite of Napoleon in the south-western regions of the Russian Empire (territory of modern Ukraine). In particular, he with its archival discoveries had won withover one of the giants of world napoleonoznavstva specialist in foreign policy Emperor of the French professor E.Drio. The latter not only helped I.Borschak to publish his first work with the mentioned problems called "Napoleon and Ukraine" as edited by him "Chasopys Napoleonic studies", but also wrote a short preface to it 19. With the establishment of the Versailles-Washington system I.Borschak's work reminiscent of the Entente powers, especially France, about Ukrainian aspirations for independence.

In particular, the author pointed out that Louis XIV, Louis XV and Napoleon tried to use the Ukrainian statehood aspirations. Proving this I.Borschak repeated V.Stepankivskyy's statements about interest of Emperor of the French to the southwestern frontier of Russia and falsifying sources, created new myths. Thus, referring to the guard memories of Napoleon – Mameluke Ali-Saint Denis, I.Borschak wrote that in the library in Moscow (1812) the French winner had "History of Charles XII" by Voltaire. In particular, he argued that Napoleon in that

⁻

¹⁸ Ibid

¹⁹ Bortchak E. Napoléon et L'Ukraine // Revue des Etudes Napoléoniennes. – T.2. – Paris, 1922. – P.24–25.

very moment had read the parts of the book, which stated that Ukraine had always sought freedom.

Based on this the author concluded that it was a reason for the French commander's decision to retreat westward across Ukraine, where he was waited by friendly people. This solution, as known, started to realise, but it was not made because of the defeat of Maloyaroslavets²⁰.

Modern Ukrainian researcher V.Adadurov, comparing memories Ali-Saint Denis with legend I.Borschaka, has debunked this myth. Thus, acording to the original memories of Mameluke the hand of the emperor did not touch the Voltaire's work²¹. However I.Borschak (agreed with V.Stepankivskyy) trying to confirm the French emperor's interest towards Ukraine during his stay in Moscow, gave the fact (documented not confirmed) about the interest of Napoleon in "Aeneid" (by Kotlyarevskyy) which was taken by French ruler when he left the Russian capital²². These positions were defened by the famous Soviet historian of Law and Economics of Ukraine, advocate of the concept of statehood academician M.Slabchenko and the leader of Ukrainian Marxist historian academician M.Yavorskyy²³.

Such insinuations also "moved" into the modern domestic historiography. For instance, V.Bohatskyy and L.Kormych without checking the facts, also continued to argue that in the "original library of Napoleon taken to Russia were found" Aeneid "by Kotlyarevskyi"²⁴.

On what grounds such allegations have been made? This information is nowhere documented not confirmed. It should be noted that the prominent Ukrainian poet, writer, philosopher, historian Franko giving high marks to

²¹Ададуров В.В. «Наполеоніда» на Сході Європи: Уявлення, проекти та діяльність уряду Франції щодо південно-західних окраїн Російської імперії. – Л., 2007. – С.340.

²⁰Ibid. – P.39.

²² Bortchak E. Napoléon et L'Ukraine. – T.2. – P.40.

 $^{^{23}}$ Слабченко М.Є. Матеріали до економічно-соціальної історії України XIX ст. – Т.1. – Одеса, 1925. – С.78; Яворський М.І. Нариси з історії революційної боротьби на Україні. – Т.1. – Х., 1927. – С.85; Слабченко М.Є. Історія України в стислому нарисі. – Х., 1929. – С.114.

²⁴Багатський В.В., Кормич Л.І.Історія України: Підручник. – Вид. 3-тє., перероб. і доп. – К., 2010. – С.220–221.

"Aeneid" by Kotlyarevskyy and expressed that this work "was worthy to be in the original Napoleon kufr"25. In 1937 in Lviv were published monographic studies of I.Borschak "Napoleon and Ukraine"26, which was the result of his scientific research. The author used a significant amount of archival and published traditionally resorted to all sorts of fraud archival materials.In sources.But particular, working in the archives of the Ministry of Foreign Affairs of France, I.Borschak discovered a memorandum in which the French emperor proposed to create "an independent state", which had to consist of Poltava and Chernigov principalities on the Dnieper River. Cossacks together with the Crimean Tatars would be include into a new state – "Napoleonidy". It would consist of the Dnieper Ekaterinoslav, Tavria, the entire valley until Donets Don, wich along with the Azov and Black Seas had to be the State border in the south. This new state, "referring to the head of a single leader and a constitution that meets customs of the people that live here, with the possible prospect political independence will be a strong barrier against the ambitious plans of Russia and its claims to the Black Sea "²⁷.

Despite the above document, though it was not signed, and the author's name was unknown, I.Borschak said that it signed Earl O.-M. D'Otriv²⁸. For reliability the author attributed to him the post of "political director" of the Ministry of Foreign Affairs of Napoleonic France²⁹. The existence of such a plan is confirmed by a memorandum of the French analyst Rollandra (which was sent in early 1812 to the Minister of Foreign Affairs of France Yu-B.Mare). In particular, the author suggested the French government to restore Poland as a confederation of three kingdoms — Greater, Lithuania and Volyn³⁰. According V.Adadurov who working in the department of manuscripts in Lviv National Scientific Library

_

²⁵Франко І.Я. Нарис українсько-російської літератури до 1890 р. // Франко І.Я. Літературні-критичні праці (1890–1910). – Т.41. – К., 1984. – С.259.

 $^{^{26}}$ Борщак I. Наполеон і Україна: 3 невідомих документів із тогочасними ілюстраціями. – Л., 1937. 27 Ibid. – C.71–72.

²⁸Bortchak E. Napoléon et L'Ukraine. – T.2. – P.32.

²⁹Борщак І.Наполеон і Україна... – С.70.

 $^{^{30}}$ Ададуров В.В.Наполеонові «українці»: шляхта Правобережжя у французьких планах воєнної кампанії 1812 року // Краєзнавство. — 2012. — \mathbb{N}^2 4. — С.36.

named after V. Stefanik, and has found this document, very this map become a trophy of O.Lanzheron who mistakenly called Napoleon as the author of it, who just marked on it to whom he planned to give kindoms refered by Rollandr³¹.

Besides the French emperor's intentions regarding the southwestern provinces of the Russian empire There is the assertion in the Soviet historiography that by Napoleon was about to reward his allies in the war with Russia in 1812 by Ukrainian lands. It should be emphasized that Napoleon in March 1812 really promised to return all possessions, conquered by Russia in the last 60 years to the Ottoman Empire, on condition that it enters into an anti-Russian alliance with France³², but his promise of the Austrian transmission of Russian territories is not officially documented. This is – an invention of Soviet historiography. Thus, the researcher I.Zvavych analyzing secret articles Austro-French union agreement of 14 March 1812., came to the false conclusion that if a happy ending war, France Austria promised territorial compensation, which could be made only by Russia. Particular, they talked about Volyn and Dnieper³³. Its still be in use of some modern Russian historians³⁴. It is overgrown with mythical details.

Thus, the Soviet historian A.Fadyeyev argued that by Napoleon in the war against Austria promised to emeperator the southwestern Ukraine³⁵. However, V.Kotov without referring to any sources claimed that in the summer 1810 Napoleon in an interview with K.Metternih offered Austria Western Ukraine³⁶ (most of which it had already owned).

Only recently, thanks to research of V.Adadurova this myth was dispeled. Thus, working in the archives of the Ministry of Foreign Affairs of Austria, the researcher has discovered the records of the French-Austrian negotiations on the

8

³¹Ададуров В.В.Польское дворянство юго-запада России в планах Наполеона во время военной кампании 1812 года // История и историческая память: Межвуз. сб. науч. трудов. – Вып. 6. – Саратов, 2012. – С.172.

³²Архив внешней политики Российской империи. – Ф.133. – Оп.1. – Д.1982. – Л. 207–208 об.

³³Звавич И.С.Меттерних и Отечественная война 1812 года // Исторические записки. – Т.16. – Москва, 1945. – С.111

 $^{^{34}}$ Макарова Г.В. Провозглашение Королевства Польского в 1812 году // Средняя Европа: Проблемы международных и межнациональных отношений: XII—XX вв. — Санкт-Петербург, 2009. — С.132.

³⁵Фадеев А.В. Отечественная война... – С.4; Фадеев А.В. Война 1812 года. – С.113.

 $^{^{36}}$ Котов В.Н.Завойовницькі плани Наполеона І щодо України... – С.81.

conclusion of the bilateral alliance. None of them dealt with the previous distribution areas. In particular, the secret papers approved on February 19, 1812 of the draft agreement said only that "if a happy end to a war His Majesty the Emperor of the French undertakes to provide His Majesty Emperor of Austria redress and compensation for losses and damages that it could be through cooperation in the war"³⁷. Then followed a list approved by Franz I with the objects that could be interested Habsburg. But there Volyn was not included because the official Vienna did not claime this territory not to quarrel with Peterburg. Areas of interest were the Danubian principalities occupied at this time by Russian troops³⁸. Note that during the war in 1812 Austria has not violated the Russian border, and Russia - Austrian, because none of them officially annouced the war against each other³⁹. In particular, the Austrian cavalry corps of General K.F.Shvartsenbeg (a part of the Great Army) came to Russia from the territory of the Duchy of Warsaw, and not from Galicia⁴⁰.

Plans for the establishment of Napoleon (in case of victory over Russia) to separate Polish kingdom in Volyn indicate its unwillingness to transfer the Habsburg Empire these territories. Proof of this can be the appointment of 20 July 1812 Count T.Morskyy by special "Commissioner-organizer of the provinces Volyn, Podolia and Ukraine" In June 22, 1812 he filed in the name of Emperor of the French memorandum "Ideas for organizing legitimate uprising in Volyn, Podolia and Ukraine." And in the received instructions stated that in its assigned provinces need to set the same administrative system in Lithuania 42.

In Soviet historiography, in addition to versions of Napoleon's intent to convey Volyn to Austria, also found another position, claimed that the French Emperor offered the Poles Ukrainian land. Thus, the Ukrainian Soviet historians

³⁷ Ададуров В.В. «Наполеоніда» на Сході Європи… – С.331.

³⁸ Ibid.

 $^{^{39}}$ Богданович М.И.История Отечественной войны 1812 года по достоверным источникам. – Т.1. – Москва, 1859. – С.77.

⁴⁰ Захарчук О.М.Вплив аматорських досліджень Ілька Борщака на праці наполеонознавців. – С.389.

⁴¹ Ададуров В.В. Польское дворянство юго-запада России в планах Наполеона... – C.166, 168.

⁴² Ададуров В.В.«Наполеоніда» на Сході Європи... – С.324

H.Herbylskyy⁴³, V.Kotov⁴⁴ and I.Rybalka⁴⁵ argued without reference to any source that Napoleon before the war in 1812 was planning to give Rigth Bank Ukraine to the Polish general Yu.Ponyatovskyy. At the same time A.Butsyk⁴⁶ and O.Kasymenko⁴⁷ claimed that in 1812 the French emperor promised to Polish nobility Ukrainian lands that belonged to the division of the Commonwealth in 1772. It should be emphasized that any document that confirmed this fact, today does not exist.

But, for various reasons these and similar insinuations migrated in modern Ukrainian historiography and overgrown mythical details. V.Sarbey as the Soviet scientists argued that Napoleon had promised to return the Right-Bank Ukraine Polish king (which actually as did not exist as Poland)⁴⁸.

Some researchers have gone even further. Thus, historian and political scientist K.Bondarenko says that in 1812 Napoleon planned to redraw the map of modern Ukraine. In particular, the Right Bank Ukraine had be given to Poland⁴⁹. It should be noted that these researchers, as well as representatives of the Soviet historiography, guided too subjective concept of Napoleon's desire to win and to divide Russia⁵⁰. But any documentary source has not the promise of Emperor of the France to return the Right Bank to the Poles. However, as already noted, Napoleon planed to create in Volyn a separate Kingdom of Poland headed by Prince Yu.Ponyatovskyy only after victory over Russia. As for the Polish question at all, as it noted in previous quests – in any official document of the French emperor was not fixed promises to restore the Polish state in the borders to 1772. Napoleon understood that it would provoke a long armed conflict with the powerful state of Europe⁵¹. According to the baron and secretary-archivist

_

 $^{^{43}}$ Гербильський Г.Ю. Українські козачі полки... – С.2.

⁴⁴ Котов В.Н. Украина в завоевательных планах Наполеона I... – С.150.

⁴⁵ Рибалка І.К. Історія Української РСР... – С.255; Його ж. Історія України: Дорадянський період. – С.265.

⁴⁶ Буцик А.К. Вітчизняна війна 1812 р. – С.505.

⁴⁷ Касименко О.К. Вітчизняна війна 1812 року... – С.4.

⁴⁸ Сарбей В.Г. Національне відродження України. – С.64.

⁴⁹ Бондаренко К. История и профиль. – С.246.

 $^{^{50}}$ Смирнов В.Н. Русская армия в борьбе с иноземными захватчиками в XIX веке. – X., 2009. – C.31.

⁵¹Захарчук О.Н. Российская империя в дипломатии Наполеона Бонапарта (1805–1807) // Вісник Чернігівського національного університету імені Тараса Шевченка. — Вип.87. — Чернігів, 2011. — №8. — С.32.

A.Zh.F.Fen of Napoleon, the French winner in March 1812 told his ministers that "restore of Poland is very useful for Europe, as it will protect it from Russia, but for this fight is not worth it"⁵². Therefore, Napoleon could not resort to the radical solution of the Polish question. Such a course of events would cause difficulties in making peace with Russia and would complicate relations with allied Austria⁵³. Therefore it is very controversial is the assertion of modern Ukrainian historians about Napoleon's promise to restore the Poles Commonwealth in its borders before divisions⁵⁴.

Among other issues of national historiography of the Napoleonic Wars era highlights the problem of the relationship "Ukrainian intelligentsia" to the War of 1812. To increase awareness among Ukrainian national, local researchers often "extra" heroize and continue to heroize the history of its people, thus creating different myths⁵⁵. Not escaped this and M.Slabchenko who one of the first paid attention to this problem. Not referring to any source and not being an expert on this guestion⁵⁶, he claimed that France led trade with Ukraine via the Black Sea and therefore "Ukrainian gentry was even interested in the victory of Bonaparte, who in 1812 showed unequivocal sympathy for Ukraine and interested in its past"⁵⁷.

For the same reasons almost the same M.Yavorskyy argued. In particular, he claimed that at the beginning of the 1812 war "autonomist sympathy of prokozak opposition in Ukraine immediately turned toward Napoleon and France, with which they associated not only trade, but also hope for independence." Not by

⁵²Fain A. Manuscrit de l'an 1812. – T.2. – Paris, 1827. – P.50.

⁵³Захарчук О.М. Польське питання в дипломатії Наполеона Бонапарта: нові підходи до ви-світлення проблеми у сучасній російській історіографії // Український історичний журнал. −2013. − №3. − С.177. ⁵⁴Філінюк А.Г. Правобережна Україна наприкінці XVIII – на початку XIX ст. ... − С.334.

⁵⁵Захарчук О.Н. Планы французского правительства относительно юго-западных окраин России в канун войны 1812 года в освещении советской историографии // Отечественная война 1812 года. Источники. Памятники. Проблемы: Мат. XVIII Междунар. науч. конф. (Бородино, 2–4 сентября 2013 года). – Бородино, 2014. – С.409.

 $^{^{56}}$ Слабченко М.Є.Албанский полк на службе Наполеона I // Военно-исторический вестник. – Кн.9/10.– К., 1911.-C.211-215).

⁵⁷Слабченко М.Є. Матеріали до економічно-соціальної історії... – С.78.

chance, Napoleon was first plan march to Ukraine, studied the history of the Cossacks⁵⁸.

However, the most thoroughly examined the issue known Ukrainian scholar N.Polonska-Vasilenko. She claimed that after the invasion of Napoleon's army into Russia, higher states of Ukrainian society divided into two groups: some believed that the introduction of the Napoleonic Code would help to achieve a certain autonomy, others had pro-Russian orientation. Pro-Russian majority treated the Russian Emperor as a guardian of public order and peace⁵⁹. These views continue to be used in modern domestic historiography⁶⁰. According to this statement, a farmer Ya. Mochuhovskyy (not the landowner and small land owner as claimed D. Doroshenko, N.Polonska-Vasilenko, representatives of Soviet historiography I.Borschak and some modern Ukrainian researchers⁶¹) approved Napoleon in advance; V.Lukashevych tycoon declared a toast to health of Napoleon. However, according to the Office of the Little acts of the governor-general, it all happened in 1807, when the war with Napoleon went outside Russia is not threatened and property of the persons concerned⁶². It should also be noted that the toast to the health of the French emperor of the pro-Napoleon opposition had clearly defined situational and were not an expression of opposition on ⁶³.

Interestingly that M.Slabchenko, M.Yavorskyy N.Polonska-Vasilenko treat V.Lukashevych (Ukrainian nobility) and Polish nobleman Chaikovsky as the ranks

 $^{^{58}}$ Яворський М.І. Нариси з історії революційної боротьби... – С.85; Яворський М.І. Історія України в стислому нарисі. – С.114.

⁵⁹ Полонська-Василенко Н. Історія України. – Т.2. – К., 1992. – С.280–281.

 $^{^{60}}$ Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України: Навч. посіб. — С.213; Чорногор Я.О. Місце і роль українських козаків... — С.197.

⁶¹Дорошенко Д.І. Нарис історії України. – Л., 1991. – С.504; Полонська-Василенко Н.Історія України. – Т.2. – С.280; Слабченко М. Є. Матеріали до економічно-соціальної історії. – С.81; Яворський М.І. Нариси з революційної боротьби. – С.103; Борщак І. Наполеон і Україна... – С.105; Сарбей В.Г. Національне відродження України. – С.66.

 $^{^{62}}$ Павловский И.Ф.Дела об государственной измене и нарушении общего спокойствия, производившиеся в Малороссии в 1807 г. // Киевская старина. — 1903. — Кн.12. — С.136—138.

⁶³Ададуров В.В. Запорозький козак Твердовський проти Наполеона: відображення вірнопід-даних настроїв малоросійського дворянства в україномовному памфлеті 1807 р. з Національного архіву Франції // Український історичний журнал. − 2012. − №5. − С.177.

of Ukrainian intelligentsia⁶⁴. It should be noted that in fact, according to sources, it was M.Glenbotskyy (M.Chaykovskyy's grandfather, the famous Sadiq Pasha) - Polish nobleman elderly. He, like the rest of the Polish nobility, in contrast to the Ukrainian, really sympathized with Napoleon, and even after the defeat of the French emperor in Russia was about to come to his aid, but for various reasons it failed⁶⁵.

Note that among the Ruthenian nobility was not anti-Russian opposition before and especially during the war in 1812. According to sources, on the contrary the majority of its representatives hated and feared the French emperor. For example, a descendant of Cossack Hetman kind, the Russian diplomat and statesman Count V.Kochubey called Napoleon "the devil, which gave rise to hell" and warned "of the machinations and provocations of the Poles" Generally, revolutionary events in France and the Napoleonic wars only strengthened the pro-Russian belief of the Ukrainiane nobility 67.

Even known autonomist Kapnist 101, according to his daughter (a famous writer-memuaryst) S.Kapnist-Skalon, responding in 1812 to his brother's question: "What do you do if Bonaparte goes to Malorossia?". He said he hoped it would be armed and expelled by the French emperor⁶⁸. No coincidence that Kapnist during the war in 1812 took an active part in the creation of the Malorossia's militia.

Talking about military affairs Poltava Cossacks distinguished Ukrainian scholar and naturalist, historian, folklorist, ethnographer, writer, first rector of the University of St. Vladimir M.Maksymovych reflected the spirit of 1812 in the Ukrainian provinces of the empire: "seethed and nervous Russian land as the sea, going vomit Napoleon and his hordes. "In this time of general arming militias were

⁶⁴Слабченко М. Є. Матеріали до економічно-соціальної історії. – С.81; Яворський М. Нариси з історії революційної боротьби на Україні. – С.103; Слабченко М.Є. Історія України в стислому нарисі. – С.114; Полонська-Василенко Н. Історія України. – Т.2. – С.280–281.

⁶⁵ Записки Михайла Чайковского // Киевская старина. – 1891. – №1. – С.46–47.

⁶⁶ Ададуров В.В. «Наполеоніда» на Сході Європи… – С.81.

⁶⁷Ададуров В.В.Проблеми тяглості/перервності та мультикультурності української історії у моделюванні взаємин між Францією й Україною XI–XX ст. // Український гуманітарний огляд. – К., 2010. – С.117.

⁶⁸ Капнист-Скалон С.В. Воспоминания // Воспоминания и рассказы деятелей тайных об-ществ 1820-х годов. – Т.1. – Москва, 2008. – С.355.

created in Molorossia. Thus, the historian noted that the residents of Poltava and Chernihiv provinces zemstvo formed militia and Cossacks within two weeks. In particular, instead of the planned 13 thousand they came to more than 16 thousand of warriors⁶⁹. Critical to these events M.Maksymovych assigned to Malorussin nobility, that seed Cossack, to which he belonged himself.

These data refute the allegations of I.Borschak that representatives of the Ukrainian nobility awaited the arrival of Napoleon to get rid of the dominant power Peterburg⁷⁰ and statements of the modern domestic researcher V.Sverbyhuz that in 1812 Ukrainian nobility massively boycotted levy and collection of the Russian Cossack Army, and inflammatory head their way to Napoleon's army, to fight against⁷¹. However, historian and created new myths. Thus, he argues that Chamberlain V.Skarzhynskyy formed the armed Cossack military unit that went to join Napoleon, and this was unknown local governor⁷². However, according to sources, the first son of Cossack Ataman Bug Major General P.Skarzhynskoho -V.Skarzhynskyy in August 1812 formed at their own expense of farmers sharing the estate with his mother cavalry unit that was replenished with the permission of the Governor-General of Novorossiysk Duke Ye.Ryshelye volunteers. Soon as a separate military unit of V.Skarzhynskyy (a squadron) fought against Napoleon's troops as part of the 3rd Western Russian army under the command of Admiral P.Chychahov. It participated in the battles near Logojsk, Orsha, Borisov and the pursuit of the French Berezina to Kovno. The Squadron of V.Skarzhynskyy also marked the campaign in 1813, including the siege of Thorn. For participation in the war in 1812 V.Skarzhynskyy was awarded the Order of St. Vladimir IV degree with a sword (1813) and the Order of St. Anne II degree with diamonds $(1816)^{73}$.

_

 $^{^{69}}$ Максимович М.А.Бубновская сотня // Максимович М.А. Собрание сочинений в 3 т. – Т.1: Отдел исторический. – К., 1876. – C.825.

⁷⁰ Borschak E. Napoléon et l'Ukraine // Revue des Études Napoléoniennes. –T.XLI.– 1935. – P.15.

⁷¹ Свербигуз В. Старосвітське панство. – Варшава, 1999. – С.151.

⁷²Ibid. – C.120.

⁷³Отечественная война 1812 г.: Материалы ВУА. – Т.21. – Санкт-Петербург, 1914. – С.75, 103, 121; Український народ у Вітчизняній війні 1812 р.: Зб. док. – К., 1948. – С.39–42; Скальковский А.1812 г. в Новороссийском крае. – Одесса, 1837. – С.16–18; Флоровский А. Из одесской старины. – Одесса, 1912. – С.3–8; Бачинська О.А.Козацтво в «післякозацьку» добу української історії (кінець XVIII – XIX ст.). – К., 2011. – С.38.

V.Sverbyhuz also resorted to falsification of sources. Thus, he argues that in 1812 in Ekaterinoslav province a popular uprising exploded as a support of Napoleon⁷⁴. The author referred to a document which does not confirms his opinion. In particular, it refers to the disobedience of authority and unrest that emerged at this time in Arkhangelsk, Ekaterinoslavsk, Tobolsk, Livonia, Saratov and other provinces are not linked to political reasons⁷⁵.

Anti-French sentiment lower strata of the Ukrainian population is also not in doubt. Captain Kotlyarevskyi, who formed in Khorolsky County town Horosheni 5 Poltava regiment (for which he received the rank of Major) reported Little Russian governor-general Prince Rostov-Ya.Lobanov: "Most of the Cossacks come with pleasure, willingly and without sorrow "⁷⁶. In particular, during the war in 1812 the Polish officer of Napoleon's army H.Brandt heard the last words of the Russian army soldier — Ukrainian: "You - the courageous people, but your king to be nona good man. What made him our king? What he is looking for in our homeland? Get up, Holy Rus, protect our religion, our king"⁷⁷. These data refute the allegations of I.Borschak that farmers in Volyn in 1811 covered all⁷⁸ separate mood and statements of some contemporary Ukrainian historians, who believed that before the war in 1812 all Ukrainian population was dissatisfied with the existing regime⁷⁹.

Nor can we accept the baseless assertion of O.Drobah about trying of the Napoleonic agents in 1807 and 1812 uprising in Ukraine. In particular, he argues that knowing about the plans of the French, the Russian imperial court, not having confidence in the Ukrainian Cossack regiments, not exhibited them against the French troops⁸⁰. To date not found any documentary evidence of intent of

⁷⁴Свербигуз В. Старосвітське панство. – С.120.

⁷⁵ Варадинов В. История министерства внутренних дел. – Ч.1. – Кн.1. – Санкт-Петербург, 1858. – С.251.

⁷⁶ Павловский И.Ф. Участие И.П.Котляревского в формировании малороссийских козачих полков в $1812 \, \Gamma$. // Киевская старина. – 1905. – №6. – C.315.

⁷⁷Ададуров В.В. «Наполеоніда» на Сході Європи… – С.82.

⁷⁸ Борщак І. Наполеон і Україна... – С.68.

⁷⁹ Семененко В.І., Радченко Л.О. Історія України з прадавніх часів до сьогодення. – С.235; Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: Неупереджений погляд... – С.236.

⁸⁰ Дробаха О.І. Українські таємниці Франції. – С.129.

Napoleon's agents uprising in 1807 and 1812 in the Ukrainian provinces of the empire. But there are numerous memorandums of the Polish military and political leaders, who in the context of the restoration of the Commonwealth offered to the emperor of the French in 1807 and the 1812 uprising in the "Polish Ukraine"⁸¹.

As for the credibility of the Russian government in 1812 to Ukrainian Cossack regiments, the question arises: what Cossack regiments author had in mind? According to documentary sources, due to the threat of war with Napoleonic France, according to the order of Alexander I on June 5, 1812, in Kiev and Podolski provinces began forming Ukrainian Cossack horse division (four regular equestrian Cossack regiments numbering 4,800 people⁸²). Its commander was appointed colonel, Count I. de Witt, born in Kamenetz-Podolsk, a famous military intelligence, the future general of cavalry. Under his command division within corps Lieutenant General F.Osten-Saken, part of the 3rd Western Army under the command of Admiral P.Chychahova in October 1812 participated in the battles of Polish-Saxon and Austrian armies. Shelves of the Ukrainian Cossack horse division distinguished also in Russian Army foreign campaigns (1813-1814)⁸³.

However, according to the rescripts of June 25, 1812, organized regular "Malorussian equestrian Cossack regiments" from the Cossack state residents living in Poltava and Chernihiv provinces. Important role in the rapid creation of the former Hetman Cossack units played an appeal to the people of this region Ya.Lobanov-Rostov. Thus, following the order of Alexander and the creation of Cossack regiments, on their own initiative, he promised to repeal recruiting duty and resume Cossack host⁸⁴. Note that when the vast majority of descendants of

_

⁸¹Ададуров В.В. «Наполеоніда» на Сході Європи... – С.75–80.

⁸²Український народ у Вітчизняній війні 1812 року. — К., 1945. — С.12–14; Переяславський О. Українська збройна сила в наполеонівських війнах // Табор. — 1933. — Ч.19. — С.46–48; Потрашков С.В. Малороссийское казачье ополчение // Освободительные походы русской армии 1813–1814 гг. в истории России и Европы: Мат. междунар. конф. (Москва, 24–25 марта 2014). — Москва, 2014. — С.221.

⁸³Переяславський О. Українська збройна сила... // Табор. — 1934. — Ч.22. — С.27—29; Шагин В.В. Тайный сыск генерала де Витта. — Москва, 2011.— С.69—76.

⁸⁴Середонин С.М. Исторический обзор деятельности комитета министров. – Т.1. – Санкт-Петербург, 1902. – С.100; Павловский И.Ф.Малороссийское ополчение в 1812 году по архивным данным // Киевская старина. – 1906. – №9. – С.7–8; Шандра В.С. Генерал-губернаторства в Україні: XIX – початок XX ст. – К., 2004. – С.93.

former Ukrainian Cossacks agreed to go to the Russian troops, in our opinion, it was not a manifestation of patriotic enthusiasm, as claimed by representatives of Soviet historiography⁸⁵, and attempt to return former liberties, lost in the second half of the eighteenth century⁸⁶.

Eliminating the Cossacks, the Russian government from time to time in the difficult situations that threatened the empire (such as during the Napoleonic Wars), was forced to recall the Cossacks, while not promising that after the war they will remain as a standing army. Thus, in a rescript of Alexander I to Ya.Lobanov-Rostov discussed only the abolition of levy, which was to take place in the spring of 1813⁸⁷. It is no coincidence that the newly formed Cossack regiments after the hostilities were dissolved.

But this fact does not say that the Russian government did not trust the Ukrainian Cossacks and Cossack regiments formed not participate in hostilities against Napoleon's troops. It should be noted, as the documents show, Little Russian shelves, except the garrison and guard duty, took a part as a member of the Russian army and army in guerrilla groups fighting against the forces of the enemy. The 3rd and 4th of Poltava Cossack troops were part of Raid guerrilla unit of Adjutant General A.Ozharovskyy. Soon the 3rd and 9th Poltava regiment participated in battles Krasna (Smolensk province, 3-5 November 1812)⁸⁸.

Chernihiv Cossack regiments also distinguished themselves in combat against Napoleon's troops. Specifically, in the middle of October 1812 they participated in 6-day battle for Chechersk, stag and Roslavl⁸⁹. The same time, being together with Poltava consisting Malorussian militia (combined Poltava and

⁸⁵ Абаліхін Б.С. Вітчизняна війна 1812 року... // Історія Української РСР. – Т.3. – К., 1978. – С.45; Спицкий В.Е. Народное ополчение в Отечественной войне 1812 года // Украинская советская энциклопедия. – Т.2. – К., 1982. – С.159.

⁸⁶Захарчук О.М. Українські козацькі добровільні формування у російсько-французькій війні 1812 р. та в закордонних походах російської армії (1813–1814 рр.) // Запорозька Січ – зародок української державності: До 230-річчя зруйнування Запорозької Січі: Мат. наук.-практ. конф., 23–24 листопада 2005 р. – К., 2006. – С.35.

⁸⁷Шандра В.С.Малоросійське генерал-губернаторство: 1802–1856. – К., 2001. – С.100.

⁸⁸ Переяславський О. Українська збройна сила... // Табор. – 1934. – Ч.21. – С.35; Український народ у Вітчизняній війні 1812 року. – С.82–83.

⁸⁹ Український народ у Вітчизняній війні 1812 року. – С.99–100; Народное ополчение в Отечественной войне 1812 г.: Сб. док. – Москва, 1962.– С.441–443.

Chernihiv militia) under the command of Lieutenant M.Hudovych in November 1812 participated in the battles of Pinsk and taking Mogilev⁹⁰. In the campaigns of 1813-1814 as a part of the Russian army all 15 Cossack regiments were attended. They distinguished themselves during the siege of fortresses Modlin and Zamosc (1813) and in the battles near Magdeburg (end 1813 - beginning 1814)⁹¹.

Thus, we can agree with the statement of the Canadian historian O. Subtelny that "antytsarski sentiments were exceptional phenomenon, and a huge most Ukrainian Field and persistently defended empire" 12. It is significant that almost a third of the personnel of the officer corps of the Russian army during the war with Napoleon came from the Ukrainian provinces of 13. In this connection surprising the statement of the modern national historian P.Usenko on expectations of Ukrainian land change for the better from alien invasion 14.

In our opinion, much stronger in the Ukrainian lands belonging to the Empire, were social contradictions. Proof of this can be analytical note written by an employee of the Office of the Special Military Minister, lieutenant colonel native of Ukraine, future military writer P.Chuykevych that was addressed to the head of the War Department General of Infantry M.Barklayu de Tolly. Describing the situation before the war in 1812 in the Ukrainian lands of the Russian Empire, it is not even hinted at the existence of the political opposition or threat of separatism. In particular, P.Chuykevych claimed that "the land where the people hate the nobility obvious waste can be" 95.

 $^{^{90}}$ Український народ у Вітчизняній війні 1812 року. — С.91—94; Народное ополчение в Отечественной войне 1812 г. ... — С.435—440, 450—451; Абалихин Б.С. Украинское ополчение 1812 г. // Там же. — С.111—112.

⁹¹ Переяславський О. Українська збройна сила... // Табор. – Ч.22. – С.29–33; Потрашков С.В. Малороссийское казачье ополчение... – С.225–226; Калинин С.Е.Малороссийские казачьи полки // Отечественная война 1812года... – С.412.

⁹²Субтельний О. Україна: Історія. – К., 1991. – С.189.

⁹³Потрашков С.В. Украина в Отечественной войне 1812 года: внутренний аспект // Отечественная война 1812 года. Источники. Памятники. Проблемы: Мат. VIII Всеросс. науч.конф., Бородино, 6–7 сентября 1999. – Можайск, 2000. – С.211.

⁹⁴Усенко П.Г. Війна 1812 року // Енциклопедія історії України. – Т.1. – К., 2003. – С.537.

⁹⁵Кравченко В.В. Україна напередодні російсько-французької війни 1812 р. очима сучасника // Схід – Захід: Історико-культурологічний збірник. – Вип.2. – Х., 1999. – С.209.

From previously discussed problems should distinguish fire in 1811 that had a significant influence on the socio-political life of Kyiv⁹⁶. It should be noted that Soviet historians in support of their too subjective concept, borrowed from I.Borschak, according to which Ukraine prominently plans Napoleon claimed that fire in Kiev and other cities of south-western provinces of the Napoleonic Empire organized by agents⁹⁷. Thus, Soviet, and later Russian historian B.Abalihin claimed that in the summer and autumn of 1811 by French commandos managed to create groups in Ukraine, which for several months was carried out arson and killing⁹⁸. In particular, the author claimed that incendiary act and the developed plan led this "gang" was a Polish general H.Pashkovskyy⁹⁹.

In support of the "Polish trace" in the organization arson B.Abalihin referred to the work of the famous Ukrainian historian, lawyer, archivist, Academician YUAN O.Levytskyy¹⁰⁰. But in the studio recently stated that History of General Pashkovskyi and incendiary – a fictional¹⁰¹. So, using a significant source material, O.Levytskyy proved that fire in Kiev July 1811 were not intentional arson. In particular, the historian noted that they occurred due to carelessness and negligence of the owners or dissatisfaction with domestic servants who, taking advantage of the general confusion of retaliation or hoolygan's mood sometimes did secretly burning¹⁰². Consequently, no part of the "Napoleon agents" in this case historian O.Levytskyy had not found.

Today, these documents are stored in the central historical Archives of Ukraine in Kiev. Working in it, the author has analyzed these documents also

 $^{^{96}}$ Закревский Н.В. История и описание Киева от начала и до середины XIX в. – Т.1. – К., 1868; Хроника киевской общественной жизни по дневнику митрополита Серапиона (1804–1824 гг.) // Киевская старина. – 1884. – Т.9. – №7. – С.445–448; Сообщение очевидца о великом киевском пожаре на Подоле в 1811 г. // Там же. – 1896. – Т.LX. – №12. – С.72–73. 97 Котов В.Н. Украина в завоевательных планах Наполеона І... –С.101–106; Його ж. Завойовницькі плани

⁹⁷ Котов В.Н. Украина в завоевательных планах Наполеона І... –С.101–106; Його ж. Завойовницькі плани Наполеона І щодо України та їх крах. – С.75; Абаліхін Б.С. Український народ у Вітчизняній війні 1812 р. – С.8–9; Котов В.Н. Боевое содружество украинского и русского народов в Отечественной войне 1812 г. – С.65

⁹⁸ Абалихин Б.С.Боевое содружество украинского и русского народов... –С.63.

⁹⁹ Ibid. – C.65.

 $^{^{100}}$ Левицкий О. Тревожные годы: Очерки общественной и политической жизни г. Киева и Юго-Западного края в 1811-1812 гг. // Киевская старина. -1891. - № 10. - С.14.

¹⁰¹Киевская старина. – 1891. – №11. – С.190–193.

¹⁰²Ibid. – C.194.

concluded that the French were not the perpetrators of the fires in Kiev and other Ukrainian cities and provinces of. Russia¹⁰³.

Additionally, it is confirmed by the French archives materials. In particular, in the Archives of the Ministry of Foreign Affairs of France kept the documents showing that only through to a French resident in Warsaw Baron L.P.E.Binyona about the fire in Kiev in 1811 they knew in Paris only 9 October, that is three months after the event. Documents indicate that the fire was a surprise for the French government¹⁰⁴. In addition, the materials suggest that the fire in Berdichev, Zhytomyr, Tulchin, Vladimir, Ostrog, Dubno – a consequence of arson committed by Russian troops to intimidate the local population, which was considered unreliable¹⁰⁵.

Thus, these data indicate that Napoleon and his officials were not implicated in fires in Kiev and other cities of the south-western provinces of Russia. This refutes the idea of I.Borschak that the French agents have caused the fire in Kiev 1811¹⁰⁶. And we also can not agree with the modern domestic authors Yu.Myroshnychenko and S.Udovykom which also claim that the division of Napoleon's troops set fire to sabotage in order to sow panic in Kyiv and weaken the walled city¹⁰⁷. There its question: For what the French emperor needed it? It should be noted that the taking of Kyiv offered by Polish military¹⁰⁸ figures in our view, no effect on the outcome of the campaign would not. Events unfolding in the west, and partial success in the Southwest, even if it would take a place, could not give Napoleon any benefit. The strategic relationship between the western and south-western areas was absent¹⁰⁹. Before the war with Russia in 1812 the French commander understood it and refused to attack Kyiv.

¹⁰³ Центральний державний історичний архів України, м. Київ. – Ф.533. – Оп.1. – Спр.1379. – Арк.8–12; Спр.1484. – Арк.1–3, 7, 12–13; Спр.1486. – Арк.5, 7.

¹⁰⁴ Ададуров В.В. «Наполеоніда» на Сході Європи... – С.121.

¹⁰⁵ Ibid.

¹⁰⁶Борщак І.Наполеон і Україна... – С.119.

 $^{^{107}}$ Мирошниченко Ю.Р., Удовик С.Л.Русь-Украина: становление государственности: В 2 т. – Т.2. – К., 2011–

 $^{^{108}}$ Сокольницкий М. Исполнено по высочайшему повелению... – С.113.

 $^{^{109}}$ Захарчук О.М. Вплив аматорських досліджень Ілька Борщака... – С.390–390.

History does not tolerate the subjunctive mood. Existing or missing documents that reflect objective reality. Everything else are speculation, assumptions, hypotheses and concepts. They can be proved or disproved and based on the same source. The paper used diverse documents, opinions domestic and foreign researchers, allowing more objectively highlight selected issues.